

Dosarul nr. 2ra-1073/19

Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi sediul central (jud. R. Popescu-Balta)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, G. Dașchevici, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ghenadie Valuță, reprezentat de avocatul Nicolae Fomov

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Angelei Frolov, reprezentată de avocatul Doina Ioana Străisteanu împotriva lui Ghenadie Valuță cu privire la obligarea să aducă scuze publice pentru instigarea la discriminare pe criteriile orientare sexuală și convingeri, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 7 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Ghenadie Valuță, reprezentat de avocatul Petru Ursu și menținută hotărârea din 28 iunie 2018 a Judecătoria Anenii Noi sediul central, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 21 ianuarie 2015, Angela Frolov, reprezentată de avocatul Doina Ioana Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ghenadie Valuță cu privire la obligarea să aducă scuze publice pentru instigarea la discriminare pe criteriile de orientare sexuală și convingeri, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că dânsa s-a adresat cu o plângere la Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității la 24 februarie 2014 și a obținut decizia Consiliului din 19 mai 2014, prin care pârâtul a fost recunoscut responsabil de instigare la discriminare pe criteriile orientare sexuală și convingeri.

Astfel, pârâtului i-a fost recomandat să-i aducă scuze publice, însă acesta a ignorat recomandările Consiliului și până în prezent nu și-a onorat obligația ce reiese din decizia Consiliului din 19 mai 2014 care devine executorie pentru toți din momentul intrării acesteia în vigoare.

A remarcat că Ghenadie Valuță nu a contestat decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din 19 mai 2014, dar a decis să o ignore.

A considerat că odată ce Legea nr. 121 privind asigurarea egalității, oferă prin art. 18, instanței de judecată o listă mai largă de remedii aplicabile unei situații de discriminare, scopul cărora e să repună în drepturi victima discriminării, pârâtul urmează a fi obligat, prin hotărâre judecătorească, să aducă scuzele publice și să achite prejudiciul moral.

A evidențiat că decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din 19 mai 2014, publicată și pe site-ul Consiliului www.egalitate.md, are putere de lucru judecat, cu atât mai mult că pârâtul nu a contestat în judecată această decizie.

Fiind obligatorie și executorie din momentul intrării în vigoare a deciziei Consiliului, pârâtul continua să acționeze contrar obligației sale legale și o lipsește de remedierea încălcării dreptului ei.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 90, 94 alin. (1), 96, 166, 167 CPC, art. 1, 2, 3, 4, 18, 19 din Legea nr. 121 privind asigurarea egalității, art. 14, 15, 16 alin. (2), (6), (7), (8) Cod civil.

A solicitat admiterea acțiunii, obligarea pârâtului să-i aducă scuze publice pentru instigarea la discriminare pe criteriile orientare sexuală și convingeri, constatate prin decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din 19 mai 2014, intrată în vigoare la 19 iunie 2014, încasarea din contul pârâtului în beneficiul ei a sumei de 30000 de lei cu titlu de prejudiciu moral pentru instigarea la discriminare pe criteriile orientare sexuală și convingeri și neexecutarea deciziei Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din 19 mai 2014 până în prezent, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 28 iunie 2018 a Judecătoriei Anenii Noi sediul central, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost obligat Ghenadie Valuță să aducă scuze publice Angelei Frolov pentru instigarea la discriminare pe criteriile de orientare sexuală și convingeri, constatate prin decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din 19 mai 2014.

A fost încasată de la Ghenadie Valuță în beneficiul Angelei Frolov suma de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de judecată pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 7000 de lei, iar în total suma de 12000 de lei.

A fost încasată de la Ghenadie Valuță în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 de lei.

În rest, cerințele au fost respinse.

Prin decizia din 7 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ghenadie Valuță, reprezentat de avocatul Ursu Petru și menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prin acțiunile sale, Ghenadie Valuță a adus atingere drepturilor fundamentale ale Angelei Frolov,

forma sa de exprimare constituind instigare la discriminare pe criterii de orientare sexuală și convingeri.

La fel, instanța de apel a apreciat ca fiind justă reținerea primei instanțe că Angela Frolov a suferit un prejudiciu rezultat din discriminare pe criteriu de convingere religioasă și orientare sexuală, exprimat prin suferințe psihice, prejudiciu pentru care instanța de judecată a considerat necesar să-i acorde Angelei Frolov o satisfacție echitabilă în valoare de 5000 de lei.

La 25 martie 2019, Ghenadie Valuță, reprezentat de avocatul Nicolae Fomov a declarat recurs împotriva deciziei din 7 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

A menționat că motivarea în drept a cererii de recurs va fi prezentată, în conformitate cu art. 434 CPC, după comunicarea deciziei integrale.

La 14 mai 2019, Ghenadie Valuță, reprezentat de avocatul Nicolae Fomov a depus cerere de recurs suplimentară împotriva deciziei din 7 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii sau de admitere parțială a acțiunii depusă de Angela Frolov în partea constatării discriminării, în rest, acțiunea să fie respinsă.

În motivarea acesteia a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și pasibilă anulării, fiind eronat interpretată legea.

Având în vedere prevederile pct. 32, 33, 34, 35 și 36 din secțiunea a 4-a din Regulamentul de activitate al Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, aprobat prin Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012, a menționat că pentru pretinsele fapte discriminatorii (la caz, nestabilite de instanță), cu ulterioara reparare a prejudiciului cauzat, inițial trebuia a fi demonstrată vinovăția lui în baza unui proces-verbal cu privire la contravenție ce urma a fi soluționat într-o cauză contravențională de către instanța de judecată.

În speță, asemenea proces-verbal nu a fost întocmit, fiind emisă doar decizia pe cauza nr. 064/14 din 19 mai 2014, care a fost prezentată de intimată ca probă fundamentală.

A remarcat că instanțele de judecată ierarhic inferioare au neglijat prevederile art. 123 alin. (5) CPC și au oferit forță probantă prestabilită deciziei nr. 064/14.

A precizat că decizia nr. 064/14, într-adevăr a devenii definitivă, datorit faptului că a fost contestată peste termen, dar prin prisma prevederilor art. 123 alin. (5) și art. 130 alin. (2), (3) CPC, instanțele de judecată ierarhic inferioare urmau să examineze în ansamblu probele prezentate de părți, inclusiv decizia nr. 064/14 și să ofere o apreciere corespunzătoare probelor administrate, or, intimata nu a prezentat o hotărâre judecătorească sau sentință în sensul art. 123 alin. (2) și alin. (3) CPC, ci o decizie a unei autorități.

Cu toate acestea, instanțele de judecată ierarhic inferioare s-au limitat doar la invocarea caracterului definitiv al deciziei nr. 064/14 care a fost prezentată de intimată, acest fapt este evident chiar din concluzia instanței de apel expusă în pct. 35 din decizia contestată.

La fel, ilegalitatea deciziei recurate reiese și din faptul că a fost admisă solicitarea intimă privind obligarea lui să aducă scuze publice pentru instigare la discriminare pe criteriile de orientare sexuală și convingeri, constatate prin decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din 19 mai 2014, intrată în vigoare la 19 iunie 2014 (solicitarea formulată de intimată).

În acest sens, a remarcat că Legea privind asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, prevede două căi de apărare a drepturilor persoanelor care se consideră discriminate - pe cale judecătorească și adresarea la Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, prin depunerea unei plângeri în acest sens.

Totodată, Legea nr. 121/2012 nu prevede că deciziile adoptate de Consiliu se pun în aplicare de instanțele judecătorești (cum de fapt s-a produs în speță), ci consiliul examinează plângerile depuse și:

- constată existența sau inexistența faptei de discriminare (art. 13 alin. (1) Legea menționată);

- formulează recomandări în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei și a prevenirii faptelor similare pe viitor (art. 15 alin. (4) Legea menționată).

Astfel, legea nu oferă posibilitatea Consiliului să dispună întreprinderea unor acțiuni, în special aducerea scuzelor.

Cu toate acestea, instanțele de judecată ierarhic inferioare abuziv au calificat că toate cele relatate în decizia nr. 064/14 urmează a fi aplicate exact în modul formulat, odată ce decizia a devenit definitivă.

Prin urmare, decizia nr. 064/14 putea fi reținută de instanțele de judecată ierarhic inferioare în partea constatării anumitor fapte, care urmau a fi apreciate în ansamblu cu alte probe prezentate.

Pe cale de consecință, instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au clarificat, deși s-a solicitat, în baza cărui temei legal Consiliul l-a obligat să aducă scuze publice, or, asemenea remediu nefiind prevăzut.

La fel, a fost dispusă încasarea prejudiciului moral în sumă de 5000 de lei și a cheltuielilor de judecată pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 7000 de lei, astfel, despăgubirile acordate sunt disproporționale și nejustificate.

În ceea ce privește prejudiciul moral, prima instanță, la acest capitol, a invocat prevederile legale și a conchis că solicitarea urmează a fi admisă parțial, iar suma admisă ar fi una rezonabilă și concomitent destulă, pentru recuperarea suferințelor morale.

A considerat că în situația în care dânsul a fost invitat la un o emisiune și a fost rugat să aducă și apă sfințită pentru a petrece ritualul bisericesc în spațiu public, nu îi este imputabil faptul că la ritual a fost prezentă și intimata.

Mai mult, la etapa examinării plângerii de către Consiliu, însuși intimata a invocat că s-a simțit umedă pe spate, adică, nici nu a susținut cert că a fost stropită cu apă sfințită.

La fel, Angela Frolov a solicitat repararea prejudiciului moral în sumă de 30000 de lei pentru instigare la discriminare pe criteriile orientare sexuală și convingeri și neexecutarea deciziei Consiliului din 19 mai 2014, însă, instanța de

judecată nu a elucidat pe deplin acest aspect și nu a calificat pentru ce exact a fost admisă despăgubirea.

În ceea ce privește cheltuielile de judecată pentru acordarea asistenței juridice, a evidențiat că suma acordată este una disproporțională și excesivă, or, cauza nu este de o complexitate sporită (fapt care se confirmă chiar din acțiunea depusă), iar intimata, în principiu s-a redus la punerea în executare a deciziei Consiliului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 25 martie 2019 împotriva deciziei din 7 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ghenadie Valuță, reprezentat de avocatul Nicolae Fomov, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ghenadie Valuță, reprezentat de avocatul Nicolae Fomov, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Ghenadie Valuță, reprezentat de avocatul Nicolae Fomov urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ghenadie Valuță, reprezentat de avocatul Nicolae Fomov împotriva deciziei din 7 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari